

РЕШЕНИЕ

№ 23789

гр. София, 12.06.2026 г.

В ИМЕТО НА НАРОДА

АДМИНИСТРАТИВЕН СЪД - СОФИЯ-ГРАД, Второ отделение 30 състав, в
публично заседание на 20.05.2026 г. в следния състав:

СЪДИЯ: Мая Сукнарова

при участието на секретаря Кристина Алексиева, като разгледа дело номер **2704** по описа за **2026** година докладвано от съдията, и за да се произнесе взе предвид следното:

Производството е по реда на чл.145 и сл. от Административнопроцесуалния кодекс (АПК).

Образувано е по жалба от Х. П. И., подадена чрез упълномощения процесуален представител адв. И. М., срещу отказ за издаване на безплатна годишна електронна винетка по чл.10в, ал.1 от Закона за пътищата (ЗП), обективиран в писмо с изх. № 2201-94Х-00-0151 от 03.02.2026 г. на директора на Дирекция „Социално подпомагане” – С., [населено място], (ДСП – С.).

С жалбата се твърди, че оспореният отказ е издаден при допуснати съществени нарушения на административнопроизводствените правила, в противоречие с материалния закон и в несъответствие с неговата цел. Искане се съдът да отмени обжалвания отказ и да върне преписката на административния орган с даване на задължителни указания за издаване на безплатна годишна винетка. Претендира се присъждане на сторените по делото разноски.

Ответникът - директорът на ДСП - С. в представен по делото писмен отговор оспорва жалбата като неоснователна. Моли за отхвърлянето ѝ.

Административен съд – София град, второ отделение, 30-и състав, намира жалбата като подадена от надлежна страна, при наличие на правен интерес, срещу подлежащ на обжалване административен акт и в законоустановения 14-дневен преклузивен срок (писмото, съдържащо оспорения отказ, е връчено на жалбоподателя на 17.02.2026 г., а жалбата срещу него е подадена в първия присъстен ден след изтичане на срока за обжалване – 04.03.2026 г.) за процесуално допустима.

Разгледана по същество, жалбата е и основателна.

От данните по делото се установява следното:

Административното производство е започнало по подадено от Х. П. И. до директора на ДСП - С. заявление-декларация № НАР19/Д-С-СК/492 от 28.01.2026 г. за издаване на безплатна годишна електронна винетка за ползване на платената пътна мрежа за лек автомобил М. Ц. с рег. [рег.номер на МПС], собственост на заявителката. Със заявлението-декларация е дадено съгласие да бъдат проверени: Експертно решение на ТЕЛК при УМБАЛ „Канев“ АД, [населено място], № от зас. № от г. и свидетелство за регистрация на МПС №[ЕИК] от 31.08.2023 г. за МПС М. Ц. с рег. [рег.номер на МПС], собственост на жалбоподателката.

По подаденото заявление-декларация е издаден обжалваният отказ, обективиран в писмо с изх. № 2201-94X-00-0151 от 03.02.2026 г. на директора на ДСП – С.. В писмото е посочено, че заявителката не отговаря на изискванията на чл.10в от ЗП и чл.1, ал.2 от Наредба № Н-19/02.12.2008 г. за условията и реда за освобождаване от заплащане на винетни такси при ползване на платената пътна мрежа на лица с 50 и над 50 на сто намалена работоспособност или вид и степен на увреждане и лица или семейство, отглеждащи лица с трайни увреждания до 18-годишна възраст и до завършване на средно образование, но не по-късно от 20-годишна възраст (Наредба № Н-19/02.12.2008 г.), тъй като притежаваният от нея автомобил не е лек.

При тези данни и след като извърши дължимата на основание чл.168, ал.1 от АПК проверка за законосъобразност на оспорения акт на всички основания по чл.146 от АПК, съдът приема от правна страна следното:

Оспореното писмо е издадено от компетентен орган –директорът на ДСП – С., [населено място]. Разпоредбата на чл.2, ал.1 от Наредба № Н-19/02.12.2008 г. гласи, че лицето с 50 и над 50 на сто намалена работоспособност или вид и степен на увреждане подава заявление-декларация по образец (приложение № 1) за получаване на безплатна годишна електронна винетка за собствения си или съпругеска имуществена общност лек автомобил в дирекция „Социално подпомагане" на Агенцията за социално подпомагане по настоящия си адрес. Видно от подаденото от Х. И. до директора на ДСП – С. заявление, същата е с настоящ адрес в [населено място]. Това обстоятелство се установява и от изготвената от НБД „Население“ справка.

Спазено и изискването за форма, като макар и лаконично са изложени и фактическите и правни основания, обосновавали издаването на акт с оспореното съдържание.

Не са допуснати съществени нарушения на административнопроизводствените правила, които да съставляват самостоятелно основание за отмяна на акта. Съгласно чл.3, ал.1 от Наредба № Н-19/02.12.2008 г., Дирекции „Социално подпомагане" обработват и одобряват документите в 7-дневен срок от подаването на заявлението-декларация чрез интегрираната информационна система на АСП. В случая органът се е произнесъл в срок след извършване на проверка на относимите за издаването на безплатна винетка по чл.10в от ЗП документи, като е издал акт, за който е уведомил заявителката.

При издаване на оспорения акт обаче неправилно е приложен материалният закон като не е съобразена и неговата цел.

Съгласно чл.10в, ал.1 от ЗП, лице с 50 и над 50 на сто намалена работоспособност или вид и степен на увреждане се освобождава от заплащане на винетна такса за един лек автомобил - негова собственост или съпругеска имуществена общност, с обем на двигателя до 2000 куб. см и мощност до 117,64 kW (160 к.с.), или за електрически автомобили с мощност на мотора до 117,64 kW (160 к.с.) по ред, определен с наредба на министъра на транспорта и съобщенията и министъра на труда и социалната политика.

Отказът за освобождаване от заплащане на винетна такса, административният орган е мотивирал с обстоятелството, че притежаваният от жалбоподателката автомобил не е лек.

Съдът намира, че административният орган неоснователно е отказал предоставяне на безплатен

винетен стикер на посоченото фактическо основание, като отказът е в противоречие с материалноправните разпоредби на чл.10в, ал.1 от ЗП и на чл.1, ал.1 и ал.2 от Наредба № Н-19/02.12.2008 г. Цитираните разпоредби по идентичен начин уреждат предпоставките за предоставяне на безплатна винетка, а именно: 1. лицето да е с 50 и над 50 на сто намалена работоспособност или вид и степен на увреждане; 2. да посочи собствен, или в съпружеска имуществена общност лек автомобил, като в ЗП са посочени и изискванията лекият автомобил да е с обем на двигателя до 2000 куб. см и мощност до 117,64 kW (160 к.с.).

Видно от представеното по делото експертно решение на ТЕЛК № / от г. при УМБАЛ „Канев“ АД, [населено място], № от зас. № от г., Х. И. е със 100 % трайно намалена работоспособност (ТНР), с определена чужда помощ и пожизнен срок на определения процент на ТНР, което означава, че е налице първата законова предпоставка. От представеното по делото свидетелство за регистрация на МПС №[ЕИК] от 31.08.2023 г. МПС М. Ц. с рег. [рег.номер на МПС] се установява, че автомобилът е собственост на жалбоподателката. Посоченото ППС е отразено в свидетелството като „специален автомобил“, категория М1, обем 1461 куб.см., максимална мощност 81 Kw, като в забележка е отразено: „SH: превозно средство, при което е осигурен достъп на инвалидни колички“. Това означава, че автомобилът, за който се иска безплатен винетен стикер, отговаря на изискванията на ЗП, свързани с обема на двигателя на автомобила и неговата мощност, а именно: обем на двигателя - 1461 куб.см, което е под 2000 куб. см и максимална мощност 81 Kw, което е под 117,64 kW, което го поставя под максималните обем и мощност на двигателя, посочени в ЗП.

Спорът се свежда до това дали посоченият автомобил е от категорията лек.

Според § 6, т.12 от ДР на ЗДвП, в зависимост от предназначението си, автомобилите биват: а) леки - за превозване на пътници, в които броят на местата за сядане без мястото на водача не превишава 8; б) товарни - за превозване на товари и/или за теглене на ремарке; в) автобуси - за превозване на пътници с повече от 8 места за сядане без мястото на водача и г) със специално предназначение – моторни превозни средства от категории М или N, притежаващи специфични технически характеристики, които им позволяват да изпълняват функции, изискващи специална конфигурация или оборудване.

В чл.149 от ЗДвП са посочени критериите, по които се определя типа на превозните средства и техните категории. За настоящия случай, относима е разпоредбата на чл.149, ал.1, т.2, която определя кои превозни средства са категория М – „моторни превозни средства, проектирани и конструирани основно за превоз на пътници и техния багаж“, както и диференцираната в буква „а“ на същата норма категория М1 – „превозни средства от категория М с не повече от 8 места за сядане, без мястото за сядане на водача; в превозните средства от категория М1 няма място за стоящи пътници; броят на местата за сядане може да бъде ограничен до едно (мястото за сядане на водача)“.

Кои са превозните средства със специално предназначение е видно от т.5 на Приложение № 1 от Наредба № 60 от 24.04.2009 г. за одобряване на типа на нови моторни превозни средства и техните ремаркета. В т.5.5. от приложението е посочено, че специално превозно средство е и превозно средство, достъпно за инвалидни колички, код SH, със следното определение: „Превозно средство от категория М1, конструирано или специално приспособено за настаняване на едно или повече лица, седящи в техните инвалидни колички, по време на пътуване“.

Анализът на цитираните правни норми обосновават извод, че автомобил категория М1, дефиниран като лек, не изключва възможността да бъде и специален такъв с код SH, като е достатъчно същият да е конструиран или специално приспособен за лица, седящи в инвалидни колички. Действително, нормата на чл.10в, ал.1 от ЗП предвижда освобождаване от винетна такса

за лек автомобил. Предвид разпоредбата на чл.149, ал.1, т.2 от ЗДвП, според който автомобилите категория М са проектирани и конструирани основно за превоз на пътници и техния багаж, което съответства на дефиницията на лек автомобил по смисъла на & 6, т.12 от ДР на ЗДвП, а именно за превоз на пътници, следва извод, че автомобилите категория М са леки автомобили. На следващо място чл.149, ал.1, т.2, б.,,а“ от ЗДвП, предвижда, че за да попада в категория М1, автомобилът следва да е с не повече от 8 места за сядане, както е в настоящия случай, видно от приложеното свидетелство за регистрация на МПС. Същевременно, т.5.5 от Приложение № 1, т. 5 от Наредба № 60 от 24.04.2009 г. предвижда, че едно специално превозно средство за инвалиди трябва да е категория М1, в която, както бе посочено по-горе, попадат именно леките автомобили, какъвто е и настоящият случай.

Посоченото води до извод, че автомобилът на жалбоподателката отговаря на дефиницията за автомобил от категорията лек, който попада в категория М1, като същевременно е и превозно средство със специално предназначение – специално приспособен за настаняване на лице в инвалидна количка, каквото лице е оспорващата.

Целта на разпоредбите от ЗП и Наредба № Н-19/02.12.2008 г., регламентиращи процедурата за освобождаване от винетни такси на лица с 50 и над 50 на сто намалена работоспособност или вид и степен на увреждане, е финансово облекчение на лицата с трайни увреждания, като част от мерките, които държавата предприема за постигане на равни възможности и социална интеграция на тези лица. Целта на закона е именно да се подпомогнат икономически определени членове на обществото, като бъдат освободени от задължението да заплащат конкретно публично вземане - винетна такса по чл.10в от ЗП. Хората с увреждания са уязвима социална група, нуждаеща се от специална закрила и засилена подкрепа. Нормата на чл.51, ал.3 от Конституцията предвижда, че старите хора, които нямат близки и не могат да се издържат от своето имущество, както и лицата с физически и психически увреждания, се намират под особена закрила на държавата и обществото.

По изложените съображения съдът намира, че постановения отказ е незаконосъобразен. Същият следва да бъде отменен и на основание чл.173, ал.2 от АПК административната преписка следва да бъде върната на административния орган за ново произнасяне по заявление-декларация № НАР19/Д-С-СК/492 от 28.01.2026 г., подадено от Х. П. И. при съобразяване на дадените с мотивите на настоящото решение указания по тълкуване и прилагане на закона.

При този изход на спора и на основание чл.143, ал.1 от АПК в полза на жалбоподателката следва да бъдат присъдени направените в производството разноски по представен списък. Разноските са своевременно поискани като са представени доказателства за реалното им заплащане. Същите са поискани в размер на 155,11 евро, от които 150 евро за адвокатско възнаграждение и 5,11 евро за заплатена по делото държавна такса.

По изложените съображения и на основание чл.172, ал.2 от АПК и чл.173, ал.2 от АПК, Административен съд – София град, второ отделение, 30-и състав,

РЕШИ:

ОТМЕНЯ по жалба на Х. П. И. отказ за издаване на безплатна годишна електронна винетка по чл.10в, ал.1 от Закона за пътищата, обективизиран в писмо с изх. № 2201-94Х-00-0151 от 03.02.2026 г. на директора на Дирекция „Социално подпомагане” – С., [населено място].

ИЗПРАЩА преписката на директора на Дирекция „Социално подпомагане" - С., [населено място], за произнасяне по заявление-декларация № НАР19/Д-С-СК/492 от 28.01.2026 г., подадено от Х. П. И., съобразно дадените с мотивите на настоящото решение указания по тълкуване и

прилагане на закона.

ОСЪЖДА Агенцията за социално подпомагане да заплати на Х. П. И. сумата от 155,11 евро, представляваща разноски по делото.

Решението подлежи на обжалване с касационна жалба в 14-дневен срок от съобщаването му на страните пред Върховния административен съд.

Съдия: